

Seddelsamlinger – historisk artefakt eller levende resurse?

Henrik Hovmark

Københavns Universitet

Et lille hjørne af den omfattende digitalisering som leksikografien har været genstand for i de sidste 30-40 år, består i digitaliseringen af fysiske seddelsamlinger. Dette foredrag vil med udgangspunkt i Ømålsordbogens igangværende digitalisering se nærmere på hvilken status (ældre) ordbogssedler har eller kan få når de digitaliseres og begynder at indgå i et netværk af digitaliseret information og vidensformidling.

Hvis et værk er fuldført, kan et bagvedliggende korpus af ordbogssedler betragtes som en statisk dokumentation for det pågældende værk, og den enkelte ordbogsseddel som et historisk artefakt. En ordbogsseddel kan imidlertid også være en dynamisk resurse. Ømålsordbogens sedler har fx status af små, aktive arbejdsinformationsfiler som jævnligt er blevet suppleret med yderligere oplysninger af nye ”hænder”, fx en udtale i lydskrift eller en mere præcis lokalisering (jf. Hovmark 2012). De nuværende redaktører bidrager også som hænder, fx med markeringer som ”udeladt”, ”usikkert” eller ”ikke-folkeligt”.

Hvordan håndterer man sedler og seddelsamlinger af denne dynamiske type ved en digitalisering – især når der er tale om et ufuldført værk? Hvordan skal man opsamle og håndtere informationen og gøre oplysninger konsekvent søgbare når mediet skifter fra den fysiske seddel til en form for digital base? Svaret er umiddelbart metadata. Foredraget vil imidlertid pege på forskellige dilemmaer, som fx at man i en periode kan være nødt til fortsat at oprette fysiske sedler (som så kan digitaliseres og tilføjes metadata), eller nyindscannede sedler som har fået tilføjet mere information. Eksisterende metadata på de fysiske sedler skal principielt også oprettes som digitale i en fælles base.

Foredraget vil desuden diskutere hvordan digitaliserede seddelsamlinger generelt kan/bør have relevans fremover i deres egen ret, fx som kultur- og videnskabshistoriske kilder, og som videnskabelig dokumentation og grundlagsdata for evt. senere undersøgelser.

Hovmark, H. (2012): Data og repræsentativitet i ordbogsarbejdet. *Nordiska Studier i Lexikografi* 11: 296-308.

Nøgleord: dialektordbøger; digitalisering; seddelsamlinger